

Страници отъ моя дневникъ за 1901 година.

(Продълженне отъ книга 10 (20) и край)

— Сръбскиятъ езикъ е много близъкъ до нашия, който се говори тукъ, въ западна Македония; Македония е била нѣкога сръбска и ние сме запазили много обичаи отъ сърбитѣ — каза войводата Наки.

— Да, Македония е била много пжти плячка на други завоеватели, но най малко на сърбитѣ, а турцитѣ я владѣятъ най-много. Ако се гледа справедливо, споредъ историята, никой не е владѣялъ Македония повече отъ турцитѣ. Единъ справедливъ сѣдия, ако опредѣля чия е Македония, не би далъ право на владение никому, освенъ на турцитѣ, защото само тѣ я владѣятъ непрекъснато повече отъ 500 години. Но, въпреки всичко, споредъ мене, Македония не е нито сръбска, нито гръцка, нито българска, нито турска. Тя е на населяващитѣ я народи, които сж населили македонскитѣ малки, но плодородни поля и красиви планински мѣстности. Въ Македония живѣятъ помаци и чисти турци. Помацитѣ сж запазили своя расовъ произходъ и ония, чийто произходъ е български, понеже сж били и сж въ постоянно съприкосновение съ сънародникитѣ си непотурчени българи, сж запазили своя езикъ, нрави и обичаи. Помацитѣ въ Босна, като сърби отъ Босна, сж запазили сръбскитѣ нрави и обичаи, а така сжщо и езика си. Ще ви приведа единъ примеръ отъ моитѣ най-нови впечатления: въ Мъгленията азъ плакахъ отъ възхищение, когато слушахъ да се пѣятъ по нивитѣ, кждето жънѣха домакинитѣ, старонароднитѣ пѣсни на чисто български езикъ — Самоковско наречие. Сжщо, и само преди нѣколко дена, тукъ чухъ помацитѣ отъ с. Пластница и Дѣдино какъ пѣха български пѣсни на Тиквешко българско наречие. Защо тия помаци не пѣятъ на сръбски, а на чисто български езикъ? Тови се дължи на богомилското учение, което се бори, преди нѣколко века, на смъртъ и на животъ, за да запази езика и народността, като е оставило дълбоки следи въ народния битъ въ Македония; но това ще ви обясня другъ пжтъ, а сега на въпроса: Македония отъ Шаръ планина на югъ е населена съ турци, албанци, българи, власи, гърци, евреи, цигани, но не и отъ сърби, които живѣятъ на северъ и североизтокъ отъ Шаръ до Прешово. Разно-